

Μανώλης Δασκαλάκης Λεμός, ατομική έκθεση

Feelings

Διάρκεια: 14.06.19 - 12.10.19

Τρία χρόνια μετά την τελευταία του ατομική έκθεση στην Ελλάδα, ο Μανώλης Δασκαλάκης Λεμός παρουσιάζει την έκθεση με τίτλο *Feelings* που περιλαμβάνει μια σειρά από πίνακες, γλυπτά, φωτογραφίες, ένα βίντεο και ένα βιβλίο. Μέσα από μια συνεχή και εν εξελίξει παραγωγική διαδικασία που έχει αναπτύξει σε συνεργασία με τον Κωνσταντίνο Δασκαλάκη, την ερευνητική του ομάδα στο MIT και ένα Βαθύ Νευρωνικό Δίκτυο αλλά με μια αφηγηματικά αφαιρετική και εσωτερική προσέγγιση, ο καλλιτέχνης δημιουργεί έργα με την βοήθεια μίας τεχνητής νοημοσύνης και επιχειρεί να θολώσει την καθαρότητα εννοιών όπως η έννοια του δημιουργού, η ποιητική χειρονομία, η ηθική ευθύνη, και η συναισθηματική εκδήλωση, πάντα υπό το πρίσμα ενός στοχασμού πάνω στον οραματισμό του μέλλοντος.

Bio. Ο Μανώλης Δασκαλάκης Λεμός (γ. 1989) ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Σπούδασε στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας (2007-2012) και στο Central Saint Martins College of Art and Design στο Λονδίνο. Η δουλειά του περιλαμβάνει ζωγραφική, βίντεο, φωτογραφία, γλυπτική, εγκαταστάσεις και ήχο και εστιάζει στους τρόπους που ονειρευόμαστε το αύριο καθώς και στο πέρασμα από μία προηγούμενη κατάσταση ευημερίας και τον τρόπο με τον οποίο αντανάκλαται στο μέλλον. Το 2018 συμμετείχε στην Τριενάλε του New Museum "Songs for Sabotage" στη Νέα Υόρκη σε επιμέλεια του Alex Gartenfeld και του Gary Carrion-Murayari και έλαβε την υποτροφία Artworks από το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος. Έχει επίσης ολοκληρώσει ένα 8μηνο residency στο Pavillon Neuflyze OBC του Palais de Tokyo στο Παρίσι και έχει συμμετάσχει σε διάφορα προγράμματα όπως το 89plus, ένα διεθνές ερευνητικό πρότζεκτ που έχει ιδρύσει ο Simon Castets με τον Hans Ulrich Obrist. Πρόσφατες ατομικές εκθέσεις: "Tomorrow's Corporate Love (Forgetting from Athens)" στο Palais de Tokyo στο Παρίσι, 2017, "Crooked Grid Crude Carrier", 2015 και "Feral Remnants/Oinousses", 2013 στη γκαλερί CAN Christina Androulidaki στην Αθήνα.

* Ευχαριστούμε θερμά τους: Νίκο Δημόπουλο, Κωνσταντίνο Δασκαλάκη & MIT Computer Science and Artificial Intelligence Laboratory, Κρήνη Δημοπούλου, Bill Kouligas, Ανδρέα Μελά, Andrew Spyrou

Μανώλης Δασκαλάκης Λεμός, ατομική έκθεση

Από το τηλέφωνο, ο Μανώλης μου εξηγεί ότι το μεγαλύτερο μέρος της έκθεσης είναι κομμάτι μιας εν εξελίξει διαδικασίας που χρησιμοποιεί τη μέθοδο του Deep Learning, ενός πεδίου έρευνας της Μηχανικής Μάθησης στο οποίο δημιουργούνται συστήματα αντίστοιχα των νευρωνικών δικτύων. Δημιουργεί με εισαγόμενα δεδομένα ένα μεγάλο εύρος αισθητικών αποκρίσεων μέσω πολλαπλασιαζόμενων κανόνων, και μπορεί να έχει διάφορες βαθμίδες πραγματικής ανθρώπινης επίβλεψης.

Χωρίς καμία άλλη εξήγηση, ο Μανώλης μου έστειλε την καταχώρηση της Wikipedia για τον Κωνσταντίνο Δασκαλάκη. Τον ρωτάω αν έχουν κάποια συγγένεια.

Ο Κωνσταντίνος είναι καθηγητής στο Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Επιστήμης των Υπολογιστών του MIT και μέλος του Εργαστηρίου Πληροφορικής και Τεχνητής Νοημοσύνης του MIT. Τυπικά, αυτή η έκθεση ξεκίνησε με τον Μανώλη να δημιουργεί γύρω στα 1000 στοιχειώδη σχέδια, που έχουν έναν ιδιοσυγκρασιακό και αφαιρετικό ύφος και σε ορισμένες περιπτώσεις υπονοούν κάποιο τοπίο. Ο Κωνσταντίνος και η ερευνητική του ομάδα δημιούργησαν και χρησιμοποίησαν δύο αλγόριθμους Deep Learning (Βαθιά Νευρωνικά Δίκτυα) με στόχο να «μάθουν» τον τρόπο που σχεδιάζει ο Μανώλης και στη συνέχεια να δημιουργήσουν στατιστικά πιθανά τοπία που υποβάλλουν τους συσχετισμούς εικόνων-συναισθημάτων που οργανώνει ο καλλιτέχνης.

Οι ίδιοι οι πίνακες είναι μονοχρωμίες με γραμμές που μοιάζουν να έχουν χαραχθεί ή να έχουν γίνει με πίεση και ταχύτητα. Περισσότερο με ένα λυρικό, πρωτόγονο τρόπο παρά με βία, και ίσως με έναν τρόπο που υποδηλώνει κάποια τυχαία φθορά ή διαγραφή. Ο κοινός τίτλος που τα συνδέει είναι Stray Horizons, Future Landscapes και σε κάθε έργο μπορεί κανείς να παρατηρήσει μια γραμμή ενός ορίζοντα που έχει εκτοπιστεί.

Όπως χαρακτηριστικά λέει ο Μανώλης, «το ασημένιο χρώμα ήταν πάντα το χρώμα της φαντασίωσης του μέλλοντος, ενώ το καφέ είναι το εσωτερικό της γης» και «εάν υπάρχει γραμμή ορίζοντα τότε αυτόματα γίνεται τοπίο».

Ο Μανώλης έχει επίσης κατασκευάσει γλυπτά που μεταφράζουν δείγματα από γραμμές γραφικών παραστάσεων σε πλέγματα από γαλβανισμένο σίδηρο που σχηματίζουν φόρμες σαν καμπύλους φράχτες ή σε στήλες από διαφορετικά γραφήματα, εν μέρει γεμισμένες με θραύσματα από ελληνικό ροζ μάρμαρο.

Η έκθεση έχει τον τίτλο "Feelings" δηλ. "Συναισθήματα", τα οποία συνήθως συνεπάγονται κάποιου είδους αυθεντικότητα. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι το έργο του Μανώλη σήμερα χρησιμοποιεί παρατηρήσεις κοινωνικής μεταμόρφωσης (και τις φασματικές τους δυνατότητές) για να παρωδήσει ή να ασκήσει κριτική στη δυνατότητα επίτευξης μίας τέτοιας αυθεντικότητας.

Οι πίνακες αναπαράγουν μια ιστορία πρωτοποριακών, χειρονομιακών και εννοιολογικών τρόπων ζωγραφικής και τις ιδεολογικές τους θέσεις. Κοιτάζουν πέρα από αυτές τις προτάσεις. Η παρατήρηση του μη ανθρώπινου βασίζεται πάνω σε έναν ορισμό του ανθρώπινου, τον οποίο ο Μανώλης έχει εκτοπίσει από το συναίσθημα στην ιθαγένεια, ή από την υποχρέωση στην αισθητικότητα, ή στην αναγνώριση των άλλων.

Ως αφετηρία της έκθεσης, ο Μανώλης έχει δημιουργήσει ένα βιβλίο-γλυπτό με το τίτλο Spurt και ως κατακλείδα της έκθεσης ένα καινούργιο βίντεο που συνδέεται με το διήγημα του βιβλίου.

CHRISTINA ANDROULIDAKI GALLERY

42 ANAGNOSTOPOULOU STR
KOLONAKI 10673 ATHENS GR
T/F +30.210.3390833
INFO@CAN-GALLERY.COM
WWW.CAN-GALLERY.COM

Το βιβλίο αρχίζει:

‘Ποιος είναι υπεύθυνος για οτιδήποτε’ αναρωτήθηκε καθώς κοιτούσε την οθόνη στο γραφείο της. Η ευθύνη είναι άμητη, δεν ανήκει σε κανέναν. Είχε μια υποψία για αυτό που επρόκειτο να συμβεί αλλά δεν ήθελε και να το πολυσκεφτεί. Ο κόσμος το ξέρει.

Στο έργο του μέχρι σήμερα ο Μανώλης έχει ασχοληθεί με τους κοινωνικούς μετασχηματισμούς που έχουν δώσει τη θέση τους στην αισθητική, μια διαδικασία που είναι πολύ έντονη στη τελευταία του δουλειά. Είναι δύσκολο να βρεθούν παραδοσιακές πηγές κριτικής σε αυτή τη δουλειά γιατί οι ανθρωπιστικές αξίες πάνω στις οποίες βασίστηκαν δίνουν τη θέση τους σε άλλα υποσυστήματα τα οποία είναι μεγάλα όσο και μικρά.

Alex Gartenfeld
Καλλιτεχνικός Διευθυντής, ICA Miami